

RØDGRAN

FRØPLANTAGE FP240

STED: Timeglasmarken, Stiftelsen Hofmangave, Otterup

FRØKILDE: Klon-frøplantage, 6 ha

ANLAGT: 1980-87

EJER: Stiftelsen Hofmangave, Hedselskabet, Statsskovenes Planteavlstation

ANVENDELSE:

Frøplantagefrøet anses p.g.a. forbedrede rumvægtsegenskaber og den gode stammekvalitet for at være det p.t. bedst egnede til produktion af kvalitetstræ. Materialet kan anvendes overalt, hvor rødgran dyrkes. Selektion for sundhed gør materialet særligt egnet til brug i midt-vestjyske områder, hvor rødgranen i de senere år har vist svækkelser.

SÆRLIGE EGENSKABER:

Sundhed: Både det oprindelige plustræudvalg og den genetiske tynding i frøplantagen resulterer i *et sundere plantemateriale*. I forhold til score for udgangsbevoksningerne på udsatte lokaliteter i midt- og vestjylland, forventes frøplantagefrøet at give ca. 25 % flere „sunde“ rødgraner.

Vedkvalitet: Via rumvægtsanalyser og den efterfølgende selektion er den relative rumvægt (= rumvægt korrigeret for årringsbredde) *forøget med ca. 6 %* (se fig. 2). Den forøgede rumvægt er en moderat kvalitetsforbedrende faktor.

Stammerethed: Ved det oprindelige plustræudvalg er der sket en vis forbedring af stammerethed, som forventes at have indflydelse på savværkernes skæredudbytte.

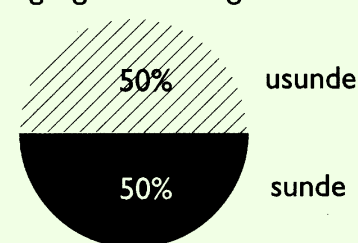
Produktion: Der er ikke ved den anvendte prioritering af forædlingsmålene sket væsentlige ændringer i forhold til udgangsbevoksningerne.

Juletræer: Forventes at svare til udgangsbevoksningerne.

FRØFORSYNING:

Frøplantagen er i fuld produktion. Der findes frø på lager høstet fra den utyndede frøplantage. Henvendelse til Statsskovenes Planteavlstation (49 19 02 14) eller til Hedselskabet (86 87 16 55).

Udgangsbevoksningerne

FP-afkommet

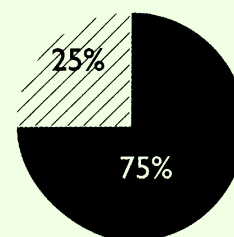

Fig. 1. **Sundhed.** FP-afkommets andel „sunde“ træer (d.v.s. over scoringsværdi 5 på en 1-9 skala, hvor 1 = næsten døde træer og 9 = helt sunde træer) på midtjyske lokaliteter er ca. 25 % bedre end udgangsbevoksningens.

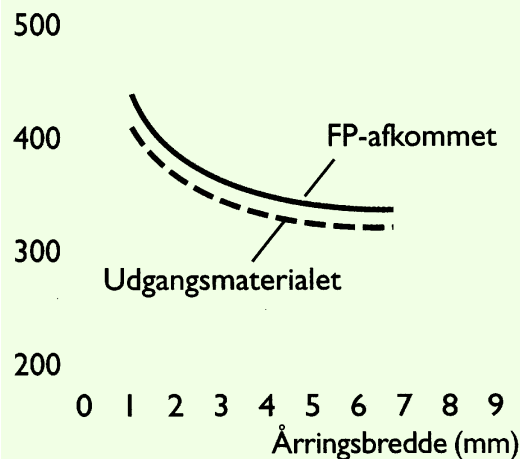
Rumvægt (kg/m³)

Fig. 2. **Forventet rumvægt** for udgangsmaterialet og FP-afkommet.

Hovedlokaliteterne (= 12) for de ialt 20 danske udgangsbevoksninger (●), samt frøplantagens placering (■)

Plustræ nr. K122 valgt i afd. 124, Fussingø i 1952

FRØKILDEN:

Frøplantagen er et resultat af et intensivt forædlingsprogram. **Udgangsmaterialet** for frøplantagen er **20 danske (se kort) samt 4 syd-svenske rødgranbevoksninger**. Bevoksningerne var kårede eller af tilsvarende kvalitet. Alle bevoksninger formodes at være af vesteuropæisk oprindelse.

1. Selektionstrin

I disse bevoksninger blev valgt i alt **800 plustræer**. Plustræerne blev valgt for **kvalitet** (stammeform og finkvistethed) og **god vækst** (se foto).

2. Selektionstrin

Der blev foretaget vedanalyser (rumvægtsanalyser) på alle 800 plustræer. Af de 800 plustræer blev de **100 mest rumvægtige** valgt.

3. Selektionstrin

Disse 100 udvalgte plustræer blev podet og udplantet i frøplantagen FP240.

Arboretet har anlagt afkomsforsøg af de 100 plustræer. På grundlag af afkomsforsøgene foretages „genetisk tynding“ i frøplantagen. Ved tyndingen selekteres for **sundhed**, d.v.s. at kun de sundeste plustræer (kloner) står tilbage i frøplantagen efter tyndingen.

Tyndingen sker gradvis, og i dag (2004) er der 46 kloner tilbage. Når tyndingen er afsluttet, forventes der i frøplantagen kun at stå **25 plustræer (kloner)** tilbage.

Der sker altså en meget kraftig og målrettet selektion undervejs. Af de oprindelige udvalgte 800 træer bruges kun de bedste 3 % til produktion af de forædlede frø.

FLERE OPLYSNINGER

Kontakt Arboretet eller Statsskovenes Planteavlstation.

Frøkildebemærkninger er udarbejdet i samarbejde med Arboretet.